

On són els ministres?

EL TEMPS ha volgut saber què se n'ha fet, d'aquells polítics que mentre eixien aquests 700 números al carrer van arribar a ser "els nostres" ministres.

Què se n'ha fet, dels valencians, catalans i balears que durant el període de vida de la nostra revista van arribar a ser ministres? Continuen en política o se n'han retirat? Hem volgut esbrinar-ho, amb una mena de crònica del record per saber on han anat a raure aquells que van tenir un important grau de protagonisme en la política estatal i ara estan, inevitablement, en un altre nivell. Gairebé tots són socialistes, del PSOE, o del seu soci el PSC. És lògic perquè des que EL TEMPS va eixir al carrer, aquell febrer del 1984, fins ara que hem arribat al número 700 tots els governs de l'estat, a excepció de l'actual, han estat dirigits, amb majoria absoluta o simple, pel PSOE. L'única excepció a la regla és, casualment, l'única

dona, la valenciana Carme Alborch que encara avui és "independent".

En total hi hagué, durant aquest període que va des del 1984 fins al 1996, onze ministres "nostres". Les carteres que ocuparen van ser molt diverses, des d'Interior fins a Cultura, passant per Economia i Hisenda o Administracions Públiques. Alguns duraren molts anys en el càrrec, com ara el valencià Pere Solbes, que entre una cartera i l'altra, Agricultura i Economia, s'hi va estar cinc anys, i d'altres només passa-

La majoria encara continuen directament lligats a la política i, segons Joan Lerma, "encara tenen moltes idees a oferir".

ren uns mesos pel càrrec, com l'únic balear, el mallorquí José Félix Pons o l'ex-president de la Generalitat valenciana Joan Lerma. La breu etapa ministerial d'ambdós quedà, a més, eclipsada pels seus altres càrrecs institucionals, president del Congrés l'un i president de la Generalitat valenciana l'altre.

A més de la coincidència del partit que els aplegava, la gran majoria d'ells eren molt joves, tot i que tenien al darrere una àmplia experiència en la política.

Responien a la imatge de la generació de joves compromesos, més o menys, en la darrerria del franquisme que prenién el relleu als vells opositors per dirigir el vaixell del canvi democràtic. Potser per aquesta joventut, la majoria, cinc dels sis, encara continuen directament lligats a la política i, en paraules de Joan Lerma, consideren que "encara tenen moltes idees a oferir". El mateix Lerma i Josep Borrell semblen els dos ex-ministres amb més possibilitats, i ganes, de continuar en el primer pla de l'esfera política, tot i que el seu marc, autonòmic o estatal, encara està sense decidir.

Els altres cinc, els que han decidit abandonar la política, s'han reintegrat a treballs que ja tenien, bé en el camp de l'empresa privada, com ara Joan Majó, bé a la Universitat, com Ernest Lluch. El valencià Vicent Albero, excepcionalment, ha hagut de procurar-se un nou treball perquè la seua immersió en la política li va fer abandonar completament la seua reeixida carrera de directiu empresarial.

En general, tots ells parlen bé de la seua estada en el govern de Madrid. Malgrat que alguns, com ara el mateix Albero, hagueren de deixar el càrrec enmig de turbulències polítiques, l'opinió general sobre l'experiència és bona. Per això destaca el cas del valencià Antoni Asunción, ex-ministre d'Interior, que qualifica de molt negatiu el seu pas pel Ministeri de l'Interior. Asunción és probablement el ministre que més càrregues arrossega com a conseqüència del seu passat ministerial, ja que, amenaçat per

ANTONI ASUNCIÓN

Una experiència molt negativa

Asunción va nèixer a Manises (l'Horta) l'any 1951 i en aquell poble s'ha retirat de la política després d'haver arribat a ser ministre d'Interior entre els anys 92 i 93. Ara retorna a la seua formació d'enginyer i treballa com a directiu en una empresa familiar del ram de la metal·lúrgia. La seua retirada de la política contrasta amb el que els mitjans de comunicació vessen dia rere dia sobre la seua maquiavèlica influència en la crisi que castiga els socialistes valencians. Ell ho nega tot amb contundència: "no tinc cap càrrec orgànic dins el partit, no sóc més que un militant de base i no tinc cap ambició política de futur". Asunción, tot i la seua joventut, tenia una carrera política llarga i reeixida abans d'arribar al ministe-

ri. Havia estat alcalde del seu poble amb només vint-i-cinc anys, president de la Diputació i posteriorment director general de presons i també secretari d'estat en Interior. Per això, comenta, "no hi havia cap sorpresa quant al funcionament administratiu del ministeri. El coneixia molt bé". Tot i que va estar poc de temps al front del ministeri i que va presentar la dimissió per la rocambolesca fuga de Roldán, de la qual es va voler responsabilitzar, en les enquestes de popularitat, Asunción apareixia entre els ministres més valorats dels darrers governs socialistes. Respecte a la valoració de l'experiència és molt clar: "Molt negativa. Si haguera conegut les condicions reals en què havia de treballar no ho hauria acceptat mai". Sorprès, el periodista demana algun aclariment, però per a Asunción, que fins ara no havia fet més que comentaris neutres sobre la seua etapa en el ministeri, no cal dir res més: "Crec que amb això que he dit queda tot molt clar".

ri. Havia estat alcalde del seu poble amb només vint-i-cinc anys, president de la Diputació i posteriorment director general de presons i també secretari d'estat en Interior. Per això, comenta, "no hi havia cap sorpresa quant al funcionament administratiu del ministeri. El coneixia molt bé". Tot i que va estar poc de temps al front del ministeri i que va presentar la dimissió per la rocambolesca fuga de Roldán, de la qual es va voler responsabilitzar, en les enquestes de popularitat, Asunción apareixia entre els ministres més valorats dels darrers governs socialistes. Respecte a la valoració de l'experiència és molt clar: "Molt negativa. Si haguera conegut les condicions reals en què havia de treballar no ho hauria acceptat mai". Sorprès, el periodista demana algun aclariment, però per a Asunción, que fins ara no havia fet més que comentaris neutres sobre la seua etapa en el ministeri, no cal dir res més: "Crec que amb això que he dit queda tot molt clar".

ERNEST LLUCH

Tornar a la Universitat

Va arribar al govern espanyol en el primer gabinet ministerial de Felipe González, el mes de desembre de l'any 1982. Va ocupar la cartera de ministre de Sanitat i Consum fins el 25 de juliol de 1986. L'època de ministre, la recorda "amb estimació", però assegura que no hi pensa gaire:

"és un episodi més de la meua vida, que no m'interessa més que els altres". No obstant això, el millor record que en guarda és el fet d'haver universalitzat la sanitat a Espanya durant el seu mandat. El pitjor, el tracte amb els col·legis de metges, impregnats de "gremialisme".

Dos dies i mig després de deixar la cartera de ministre va recuperar la cartera de catedràtic d'Història del Pensament Econòmic a la Universitat de Barcelona, on encara exerceix. A més, entre 1989 i 1995 ha estat rector de la Universitat Internacional Menéndez y Pelayo.

No li va ser gens difícil abandonar la política activa per retornar a la seua professió: "la universitat m'agrada molt i sabia que un dia o altre hi tornaria. La política, no l'he vista mai com una professió, sinó com una etapa de la meua vida".

PERE SOLBES

Millor l'agricultura

Nascut al Pinós (Baix Vinalopó) l'any 1942, Pere Solbes va rebre mentre va ser ministre el qualificatiu d'home "normal i corrent". Aquesta imatge, que ell col·laborava a estendre, no amaga, però, el mèrit d'haver estat el ministre valencià que ha exercit el càrrec durant més temps; des del 1991 en què va

accedir a la cartera d'Agricultura fins el 1996, en què el PSOE va perdre les eleccions. En aquell darrer govern Solbes era ministre d'Economia i aquest canvi de cartera l'enfrontà a greus problemes, com ara el dèficit de l'estat. Per a ell, la cartera d'Agricultura va ser la més gratificant: "bàsicament, perquè pots veure molt ràpidament els efectes de les teues decisions. Per exemple, recorde molt bé les negociacions amb la Comunitat Europea, per tal d'adequar l'agricultura espanyola a la nova situació. Aconseguirem una bona quota per a la llet o el plàtan canari i això es va notar molt ràpidament". Segons Solbes, la responsabilitat política va ser molt satisfactòria, perquè va considerar-la una prolongació de la seua activitat professional. Actualment, Pere Solbes és diputat per Alacant i, pel que fa a la seua continuïtat en la vida política, diu enigmàticament: "estic tan obert a la possibilitat de quedar-me en aquest món com a la de retirar-me".

VICENT ALBERO

Un ministre fugaç

Nascut al barri de Marxalenes de València el 1949, Vicent Albero va ser un ministre molt fugaç. La seua estada en el ministeri d'agricultura va ser escapçada per uns problemes amb Hisenda que van ser divulgats abans que els poguera resoldre. Després de confessar que havia oblidat declarar alguns diners

invertits en cèdules hipotecàries, se'n va anar amb el cap ben alt. Ara és un dels pocs ex-ministres que no continua lligat a la política i s'ha reincorporat a l'empresa privada. Va dirigir el FORPA, va ser secretari d'estat per al Medi Ambient i, el 1993, entrà al ministeri. "Entre altres coses -explica-, volia comprovar la possibilitat d'influir sobre una administració que té una gran inèrcia i també fins a quin punt era certa la imatge dels polítics corruptes". -I això?-"N'hi ha de tot, però estic convençut que el polític és l'única defensa entre el ciutadà i els grans grups de pressió, econòmics o d'opinió, que volen condicionar la política". Albero ha hagut de refer la seua vida professional, i en unes condicions molt inferiors a les que tenia. Insisteix a dir que no li desitjaria ni al seu pitjor enemic la seua vida de ministre però, malgrat tot, confessa: "repetiria, si tinguera l'oportunitat repetiria". Continua sent militant de base del PSOE, però no té cap càrrec orgànic.

JOAN LERMA

Projectes de futur

L'ex-president de la Generalitat valenciana, nascut al barri del Grau del cap i casal el 1951, va protagonitzar una breu etapa com a ministre d'administracions públiques després que el seu partit perdera les eleccions autonòmiques del 1995. La seua arribada a Madrid va ser interpretada per uns com una

fugida i per altres com un suport de la cúpula estatal del PSOE. En qualsevol cas, Lerma qualifica aquella etapa de satisfactòria i s'enorgulleix especialment d'haver aconseguit que s'aprovara la llei del Govern i l'Administració. Ara continua actiu en la política amb el càrrec de senador per designació autonòmica i és membre de la comissió executiva federal del partit i màxim responsable de l'àrea d'ocupació: "Això em dona molt de treball perquè la política del PP pel que fa a la creació d'ocupació és molt poc ambiciosa". Segons manifesta: "ser ministre no va ser una novetat quant a responsabilitat i em va servir per exportar un model d'organització que havíem aplicat en l'administració autonòmica". Respecte al seu futur, Lerma és optimista: "em queden moltes coses per fer encara en política". Tornaria a ser ministre? "El que importa és tenir idees i ganes de fer-les arribar a la societat, però no crec que siga important ser ministre."

JORDI SOLÉ TURA

Una intensa vocació política

Durant mes de dos anys, des del mes de març de 1991 fins el juliol de 1993, va ser ministre de Cultura. Quan va arribar al govern ja portava sota el braç un llarg currículum polític que va començar en l'antifranquisme i que va tenir un moment estel·lar en el moment de l'elaboració de la Constitució espanyola.

Solé Tura n'és un dels pares. Després de ser ministre, ha continuat en la política, que és la seua vocació, juntament amb la del dret. Tot i ser catedràtic d'aquesta matèria a la Universitat de Barcelona, no hi fa una docència regular, sinó que es limita a dirigir seminaris i cursos especialitzats. Actualment és diputat del PSC al Congrés de Diputats i fa de portaveu del grup socialista en la comissió constituïcio-

nal. També és membre de l'assemblea del Consell d'Europa.

Jordi Solé Tura reconeix que deixar de ser ministre va ser un descans. No li va costar gens desprendre's del vestit de ministre. "Una de les primeres coses que vaig fer va ser sortir al carrer sol a comprar el diari, sense escorta." L'escorta és una de les incomoditats que més recorda de la seva etapa ministerial. Pel que fa a la gestió, està orgullós d'haver comprat la col·lecció Thyssen i d'haver contribuït a dissenyar un pla de museus que continua vigent. L'única cosa que li dol no haver aconseguit és transformar el Ministeri en un organisme federal. "Com que les competències de cultura pertanyen en la seva majoria a les comunitats, el ministeri s'hauria de convertir en un mecanisme de coordinació de les polítiques culturals de les diverses autonomies. Les reticències de les comunitats històriques com Catalunya i el País Basc i la falta de recursos ho van impedir." Els seus successors ja han descartat la idea.

ETA, haurà de conservar durant molt de temps una discreta però àmplia escorta personal. Asunción, tot i que la premsa valenciana insisteix a lligar-lo als moviments convulsos que sacsegen el PSOE valencià, manifesta que no té cap ambició política i es dedica professionalment a l'empresa familiar.

El poder valencià. Quina va ser la importància dels nostres ministres en aquells governs? Hi va existir alguna vegada un *lobby* dels Països Catalans? Evidentment no. Els qui hagueren pogut crear-lo no ho intentaren mai. La presència més destacada, per la coincidència temporal, va ser la de quatre ministres valencians en el gabinet de novembre del 1992. Es va començar a parlar molt en aquell moment del "poder valencià", una fórmula que

JOSEP BORRELL

Des de Madrid a Sarrià

És l'únic ministre del Principat que quedava en el darrer govern de Felipe González. Des del març de 1991 va ser ministre d'Obres Públiques, Transport i Medi Ambient. Fill de forners de la Pobla de Segur, va aconseguir convertir-se en un dels tècnics més populars dels governs socialistes. Amb un brillant currículum (doctor en econòmiques, catedràtic de Fonaments d'anàlisi econòmica de la Complutense, màster en investigació operativa per la Universitat de Stanford, enginyer economista per París, enginyer aeronàutic...), el 1982 va arribar a la secretaria general del pressupost i de la despesa pública del primer govern socialista. Borrell inicia la seva carrera política en el PSOE madrileny i l'octubre del 1993 es dona d'alta en la federació de Sarrià del PSC. En tres mesos passa a ser membre de l'executiva del partit. Actualment continua vinculat a la política activa –tant o més que mai. Una mostra d'aquesta frenètica vinculació és el fet que EL TEMPS no ha pogut contactar-hi directament, ja que "aquests dies està enclaustrat –segons paraules de la seva secretària– amb els treballs de la comissió de pressupostos, preparant les esmenes als pressupostos generals".

FÉLIX PONS

L'advocat prudent

Félix Pons (Palma, 1942). Advocat i polític, fou un dels fundadors del PSOE a Mallorca l'any 1974. Des d'aleshores ha viscut sempre el seu compromís polític sense gaire ambició per ocupar càrrecs, tot i exercir-ne ininterrompudament des de 1977. Les persones que el coneixen bé asseguren que darrere

la seva rigorositat s'hi amaga un home de gustos senzills, apassionat de la música, la lectura i el Barça, sobretot el Barça. Després de la victòria socialista de 1982 li oferiren ser ministre del primer govern de Felipe González, però declinà la invitació, posant com excusa que era necessari a Balears per calmar les turbulents aigües del PSOE illenc. Tres anys més tard es renovà l'oferta i, no pogué dir que no. El 1985 es convertia en ministre d'Administracions Territorials. Després de les eleccions de l'any següent, 1986, fou elegit president del Congrés, càrrec que ocupà durant deu anys. Ja el 1993 començà a dir que pretenia retirar-se de la política activa per recuperar la seva vida "normal" a Mallorca. El 1995 feia públic el retorn a la vida civil, a Mallorca, tan apreciada. Reobrí despatx professional d'advocats en un cèntric carrer de Palma i ara fa el que sempre havia desitjat, sense escoltar les moltes veus que el volen fer tornar a la política.

NARCÍS SERRA

El més constant

Si no arriba a ser per l'escàndol de les "escoltes il·legals del CESID", Narcís Serra seria l'únic ministre que hauria acompanyat, del primer a l'últim dia, Felipe González en les responsabilitats de govern. Economista, de jove va ser militant del Front Obrer Popular, com Miquel Roca. Va ser conseller de

Política Territorial (1977) de la Generalitat provisional de Josep Tarradellas abans de convertir-se en el primer alcalde socialista de Barcelona, el 1979. El desembre del 1982 entrava a formar part del primer govern PSOE com a ministre de Defensa, càrrec que va ocupar fins que el 1991 va substituir el vice-president espanyol, Alfonso Guerra, esquitxat per l'afer del seu germà Juan.

Serra ha gestionat informacions molt privilegiades: primer com a responsable, des del 1982, d'un Ministeri de Defensa de tradició no precisament democràtica i, després, com a vice-president del govern espanyol. El juny de 1995, Serra, a causa de les escoltes il·legals del CESID, va haver d'abandonar el vaixell del govern socialista abans que s'enfonsés. Refugiat, com a secretari general, en el port del Partit dels Socialistes de Catalunya, el 1996 va encapçalar la llista del PSC, guanyadora a Catalunya de les passades eleccions generals espanyoles.

ANÀLISI

A la recerca del 'lobby' català

Cada cop que a Madrid es forma o es retoca un govern, els analistes polítics de tot l'estat n'examinen amb lupa la part catalana, és a dir el nombre i el tarannà polític dels ministres procedents de Catalunya, el País Valencià o les Illes. Curiosament aquest ritu no es fa amb ningú més, ni tan sols amb els ministres bascs. No se sap per què, però el llistat se sol situar en tres ministres. Si n'hi ha més (cosa que no ha succeït mai amb ministres procedents del Principat), es considera una quota exagerada i desproporcionada, i si n'hi ha menys, que és la situació habitual, llavors es parla de crisi o de retrocés del *lobby* català a Madrid.

Aquests ministres han evitat sempre d'aparèixer com un grup de pressió incrustat en el govern central, malgrat que a voltes els han acusat de treballar així. No hi ha constància de decisions governamentals preses a petició dels ministres catalans corporativament, encara que ells diuen que en determinades ocasions han impedit l'aprovació de mesures perjudicials per a Catalunya. En tot cas, és veritat que aquest sector ha aportat sovint una visió de la política més racional, modernitzadora, europeïsta i pactista que no pas els seus col·legues en conjunt, més inclinats als fonamentalismes, i una oratòria parlamentària molt més eixuta i directa.

Individualment els ministres catalans tampoc no han fet mai ostentació del gentilici, això sí sense amagar-se'n, llevat d'alguna vegada. Per exemple, quan el mallorquí Fèlix Pons va ser nomenat ministre d'Administracions Territorials, a tots aquells qui el felicitàvem perquè un catalanoparlant i del Barça ocupava una cartera tan decisiva, ens demanava que no ho esbombéssim per no alarmar la resta del gabinet ni

Josep M. Sanmartí

l'oposició. Deixant de banda els equilibris propis del càrrec, els ministres catalans han hagut de fer mans i mànigues per evitar les acusacions de catalanòfils i de favoritismes localistes. I en aquest sentit, alguns ministeris, com són ara el d'Indústria, el de Cultura o el d'Obres Públiques, hi han resultat especialment delicats. Joan Majó o Josep Borrell en són bons testimonis.

En algun cas, com en el de Pere Solbes, l'origen territorial no ha significat pràcticament res en la seva carrera ministerial, i ni tan sols en la seva imatge com a polític. Uns altres, com Ernest Lluch o Narcís Serra, han tingut més cura

de la seva rereguarda professional i política i no han dissimulat el seu accent. I uns altres encara, com Vicent Albero o Carme Alborch, tenien unes arrels professionals i familiars ben conegudes. És clar que feia mesos que Carme Alborch era ministressa i encara discutíem si parlava valencià o no.

La designació de ministres catalans ha tingut un efecte multiplicador important en la mesura que han arrossegat amb ells en l'ascens i en la caiguda una munió d'assessors, ajudants i secretaris procedents també de l'àrea geogràfica catalana. Lluís Reverter i Enric Guerrero, per cert les cares més amables de segon rengle dels primers anys i dels últims del govern socialista respectivament, en són els dos exemples més remarcables, tot i que -cosa curiosa- el primer potser era més conegut com a sarriàenc que no pas com a català. No és estrany, per tant, que en determinats moments, en alguns departaments ministerials, hi predominés la llengua catalana en les seves diverses variants. Em fa l'efecte que ara és el gallec.

CARME ALBORCH

El somriure valencià

Carme Alborch va representar una onada d'aire fresc en el Ministeri de Cultura. Venia des de València amb l'aurèola d'haver dirigit amb molt d'èxit l'Institut Valencià d'Art Modern i la reputació de ser una excel·lent relacions públiques. En un moment en què el ministeri precisava de molta diplomàcia per enfrontar-se a les reivindicacions de les comunitats autònomes, ella era la persona ideal. Havia estat degana de la Facultat de Dret de la Universitat de València i no se li coneixia mi-

litància política. Era una independent, paraula que el PSOE posà de moda aquell any olímpic del 1992 i que no va fer gràcia a més d'un vell militant. El seu pas pel ministeri també va ser breu, però encara se sap una persona recordada i popular. L'incendi del Liceu va ser el moment més trist d'aquells dies de ministra.

Ara, Alborch, que encara no està afiliada al partit, continua lligada a la política com a diputada per València. Torna molt sovint a la seua ciutat, on, el passat 31 d'octubre, va celebrar la festa del seu aniversari, i no fa cap comentari sobre els rumors que apunten que serà la pròxima candidata dels socialistes a la presidència de la Generalitat valenciana.

ara utilitza el Partit Popular, tot i que, de valencians no n'hi ha cap en el govern actual. El fet que el vice-president del govern fóra Narcís Serra i que Josep Borrell ocupara durant molt de temps l'important ministeri d'Obres Públiques tampoc no va significar un veritable "poder català", ja que ambdós tenien una clara visió central en les seues actuacions polítiques.

Ací teniu, doncs, tots els nostres ex-ministres. Ens han contat, molt breument, les seues impressions sobre aquells moments i sobre el que, pensen, els oferirà el futur. Les seues experiències van ser ben diverses i seran un referent inevitable per a comprendre aquests anys de la nostra història en els quals es van involucrar en grau de protagonistes destacats.

Jordi Sebastià (amb la col·laboració de **Pere Martí, Enric Rimbau i Miquel Payeras**)

J O A N M A J Ó

El tecnòcrata experimentat

El seu pas pel Ministeri d'Indústria va ser breu però intens. Va entrar al govern amb la remodelació del juliol de 1985 i en va sortir al cap d'un any. Joan Majó ja treballava al ministeri com a director general d'Electrònica des que els socialistes van arribar al poder el 1982. Abans havia estat alcalde de Mataró i també havia fundat l'empresa Telesincró, la primera a fabricar ordinadors a l'estat espanyol. Joan Majó reconeix que el que més li interessa de la política és la gestió, i per això, quan va deixar de ser ministre, només va estar sis mesos com a diputat al Congrés. Va presidir l'Olivet durant tres anys, abans de tornar a l'activitat pública, a la Comissió Europea, on va ser conseller responsable de tecnologia informativa i telecomunicacions. El 1994 va deixar-ho, tot i que continua vinculat a la Comissió Europea com a assessor. Ho combina amb la vice-presidència de la Seda i la presidència del consell de l'Institut Català de Tecnologia. "Hi ha companys que quan pleguen es queden despenjats, però no és el meu cas", reconeix. El fet de tenir una professió al marge de la política i poder-hi tornar ajuda segons Majó a fer millor la política: "et dóna una llibertat i una independència que potser no tenen d'altres amb la política com a única ocupació".

SIGNO GRÁFICO

G E S T I Ó N
G R Á F I C A
I N T E G R A L

FÁBRICA I OFICINES
Carrer Mestre Serrano, 37
Alboraia 46120 (València)
Teléfono : 185 97 60
FAX : 185 87 59.
e. mail : sgrafico@pgestion.com

Som la primera empresa valenciana en edició de revistes.
El nostre servei integral d'impressió i enquadernació ens permet donar el millor preu als nostres clients.